

Budapest, 2015. március 6. - **Bűncselekmény hiányában felmentette Hóman Bálint néhai kultuszminisztert a háborús bűntett vádja alól** és egyúttal hatályon kívül helyezte az 1946-os népbírósi ítéleteket a Fővárosi Törvényszék perújítási eljárásban pénteken kihirdetett elsőfokú, jogerős döntésében.

Hóman Bálintot 1946-ban a népbírósi életfogytiglanra ítélte, mert álláspontja szerint háborús bűntettet követett el azzal, hogy 1941-ben kormánytagként megszavazta Magyarország Szovjetunió elleni hadba lépését. Hóman Bálint börtönben hunyt el 1951-ben.

Hóman Bálint perújítását már többször kezdeményezték a hozzátartozók. Jelen ügyben korábban perbeszédében az ügyész és a védő egyaránt felmentést indítványozott, az elsőfokú felmentő rendelkezést pedig pénteken tudomásul vették, így az nyomban jogerőre emelkedhetett.

A bírósági ítélet szóbeli indoklásában - a bíróság által felkért Ujváry Gábornak, a Veritas Történetkutató Intézet történészének szakvéleményére támaszkodva - kifejtette: Bárdossy László kormányának, amelyben 1941 nyarán Hóman Bálint is miniszter volt, határozott szándéka volt, hogy megőrizze az ország függetlenségét, és semmi olyat ne tegyen, ami ezt veszélyeztetheti. Annak pedig semmi nyoma, hogy Hóman Bálint bármikor eltért volna a kormány álláspontjától.

A német politikai vezetés egyébként sem szorgalmazta Magyarország belépését a Szovjetunió elleni háborúba, mert nem kívánt ezért ellenszolgáltatást nyújtani, és a magyar politikai vezetés sem ajánlkozott a Szovjetunió elleni hadba lépésre, a legfontosabb célja ugyanis éppen az volt, hogy az ország a hitleri német birodalommal szövetségben is nem hadviselő félként őrizze semlegességét és őrizze hadseregét egy román-magyar vagy szlovák-magyar háború esetére. Ugyanakkor a német katonai vezetés jelezte, hogy minden felajánlást szívesen fogad a Szovjetunió elleni háborúban, a magyar katonai vezetés pedig ezt kifejezetten szorgalmazta.

Az indoklás hosszan szólt arról, hogy nincs hiteles jegyzőkönyve az 1941. június 23-ai kormányülésnek, amelyen a Szovjetunióval való diplomáciai kapcsolatok megszakításáról döntöttek, továbbá a június 26-ai kormányülésnek, ahol az aznapi - feltehetően eltévedt szovjet gépek által elkövetett - kassai bombázás után megállapították a Szovjetunióval való hadiállapot beálltát.

Az indoklás szerint a június 26-ai kassai bombázást akkor nem provokált szovjet támadásként értékelték, Horthy Miklós kormányzó helyzetértékelése után Bárdossy Lászlót kész tények elé állították, a kormány egyet tehetett, tudomásul vette a kormányzó döntését.

A felmentő ítélet egyik alapvető oka, hogy háborús bűntettet csak szándékosan lehet elkövetni, és Hóman Bálint esetében nem állapítható meg, hogy szándékosan a háborúba lépést akarta.

Az indoklás kitért arra is, hogy a háború után a Bárdossy-perben, amelyben halálra ítélték,

majd 1946 januárjában kivégezték a volt miniszterelnököt, egyértelműen az előző rendszert akarták elítélni, mégsem foglalkoztak Horthy Miklós felelősségével, mert akkoriban népszerű volt a tömegek körében és Sztálin sem kívánta megbüntetését. A perben egyébként Bárdossy László magára vállalta a felelősséget a hadba lépésért. A bíró idézett Horthy Miklós emlékirataiból azzal, hogy a hadba lépés kapcsán valótlanságok szerepelnek benne.

A bíró szerint egyébként a diplomáciai kapcsolatoknak a Szovjetunióval való megszakítása után már csak idő kérdése volt, hogy mikor lép be Magyarország a háborúba.

Hóman Bálint a belpolitikában nem tartotta követendőnek a német nemzetiszocialista berendezkedést, de úgy vélte, a nagyobb rossz, a német megszállás elkerülése érdekében szükség lehet kisebb engedményekre a hitleri birodalom irányában - mondta a bíró, aki többször kiemelte, hogy az ország külpolitikai mozgástere nagyon csekély volt.

A törvényszék bírója leszögezte, hogy a történészek vitájában nem foglalt állást, csupán azt mondta ki a perújítási eljárásban, hogy Hóman Bálint a terhére rótt háborús bűntettet nem követte el.

Hóman Bálint 1885-ben született a fővárosban, a két világháború közötti magyar történettudomány kiemelkedő alakja volt, egyetemi tanár, 1918-tól az akadémia levelező, 1929-től rendes tagja, 1933 és 1945 között igazgatója, az 1920-as évek elején állt a Országos Széchényi Könyvtár, majd a Magyar Nemzeti Múzeum élén. A Hóman-Szekfűként emlegetett akkori reprezentatív magyar történelmi összefoglalás kezdetektől 15. századig tartó fejezeteit Hóman írta, a többit Szekfű Gyula.

Hóman Bálint nem csupán kormánytag, hanem Klebelsberg Kunót követve 1932 és 1942 között kisebb megszakítással vallás- és közoktatásügyi miniszter, de parlamenti képviselő is volt. Ezt a pozícióját a nyilas hatalomátvétel után is megtartotta. A szovjet hadsereg elől Németország felé menekült, és amerikai fogságba került. Népbíróági perében Szekfű Gyula és az akkor még fiatal Kosáry Domokos történész - aki a rendszerváltást követően az akadémia elnöke volt - állt ki mellette.